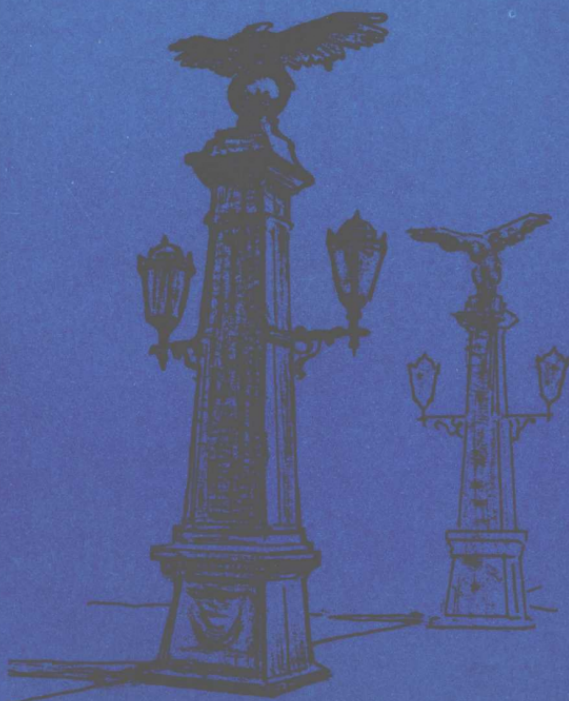

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

保加利亚语

第四册

刘知白 编

外语教学与研究出版社

¥: 6.50

ISBN 7-5600-0968-9

9 787560 009681 >

保加利亚语

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

外语教学与研究出版社

(京)新登字 155 号

图书在版编目(CIP)数据

保加利亚语(四)/刘知白编. — 北京:外语教学与研究出版社,
1995.1

ISBN 7-5600-0968-9

I. 保… II. 刘… III. 保加利亚语-高等学校-教材 IV. H746

中国版本图书馆 CIP 数据核字(95)第 00173 号

保加利亚语

——第四册

刘知白 编

* * *

外语教学与研究出版社出版发行

(北京西三环北路 19 号)

北京外国语学院印刷厂印刷

新华书店总店北京发行所经销

开本 850×1168 1/32 12.25 印张 252 千字

1995 年 4 月第 1 版 1995 年 4 月第 1 次印刷

印数: 1—1000 册

* * *

ISBN 7-5600-0968-9

G·432

定价: 6.50 元

前 言

本书是北京外国语大学保加利亚语专业基础阶段教材(共四册)的最后一册,供保加利亚语专业学生使用。

全书共 16 课,每课包括课文、补充课文、语法和练习等内容。

选材时,编者力图做到题材和体裁的多样化并重视实用原则;注释生词时,收进了有关词汇的多种含义及常用词组;语法部分介绍了保语词法和句法的某些范畴并对汉保两种语言的某些特点进行了简单对比。

本书选用了保加利亚著名作家的作品以及柳·托多罗娃等编写的部分课文;在撰稿过程中,编者得到莉·伊莉埃娃女士等保加利亚朋友的帮助,特此对他们表示衷心的感谢。

本书肯定会有不少不足之处,恳请各位专家和读者指正。

编 者

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	1
Първи урок	1
Текст: РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ ...	1
Допълнителен текст: ПАМЕТНИЦИ НА	
КУЛТУРАТА	11
Граматика: Правопис на сложните съществителни	17
	И
Втори урок	23
Текст: ДВАМАТА НАЙ-ГОЛЕМИ ЛЕНИВЦИ В	
ЛЕЖИГРАД	23
Допълнителен текст: РЕСТОРАНТ	
"ГЛАДЕНСТОЙ"	33
Граматика: Правопис на сложните прилагателни,	
числителни и местоимения	41
Трети урок	46
Текст: ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР	46
Допълнителен текст: ПРОГРАМА	60
Граматика: Съкращения	66
Четвърти урок	73
Текст: ПИСМА И ТЕЛЕГРАМИ	73
Допълнителен текст: ХАЙДЕ ДА ОТИДЕМ ЗА	

ПРАТКАТА	90
Грамматика: Точка и запетая	93
Пети урок	100
Текст: ПРОМИШЛЕНОСТ	100
Допълнителен текст: КАМЕНОВЪГЛЕНИ МИНИ	116
Грамматика: Употреба на двоеточieto и кавичките	122
Шести урок	129
Текст: КАК ДА СЕ ПОВИКА ВОЛЯТА	129
Грамматика: Български съществителни собствени лични имена и презимена	151
Седми урок	159
Текст: ПЛОВДИВСКИ МЕЖДУНАРОДЕН ПАНАИР	159
Допълнителен текст: НА ПЛОВДИВСКИЯ ПАНАИР	173
Грамматика: Съюз	184
Осми урок	189
Текст: АЛКОХОЛ И "ЕНЕРГИЯ" ДИМЯЩАТА ОТРОВА	189
Допълнителен текст: МЕДИЦИ	202
Грамматика: Акцентни особености на съюзите	209
Девети урок	214
Текст: ПРАВО	214

Допълнителен текст: БАНДИТИЗЪМ И ТЕРОРИЗЪМ	225
Грамматика: Образуване на наречията	231
Десети урок	237
Текст: ИЗ ПЕЧАТА	237
Допълнителен текст: ТЕСТ "КАК СТЕ ФИЗИЧЕСКИ"	247
Грамматика: Частица	250
Единайсети урок	254
Текст: СЕРИЯ С КОРАБИ	254
Допълнителен текст: ЕЗИКОВ ЕТИКЕТ (I)	263
Грамматика: Междуметие и звукоподражателни думи	267
Дванайсети урок	271
Текст: МЕХАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ И ПОКОЙ ...	271
Допълнителен текст: МОЛЕКУЛЕН СТРОЕЖ НА ВЕЩЕСТВОТО	280
Грамматика: Задължителна употреба на подлога — първично или вторично местоимение	283
Тринайсети урок	289
Текст: ГУЖУК	289
Грамматика: Вметнати думи и изрази в изречението	308
Четиринайсети урок	313
Текст: СПОГОДБА	313

Допълнителен текст: ЕЗИКОВ ЕТИКЕТ (II)	325
Граматика: Числа	330
Петнайсети урок	337
Текст: В ПАНСИОНА	337
Допълнителен текст: ХИМН НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ	351
Граматика: Умалително-гальовни съществителни, при- лагателни и наречия	354
Шестнайсети урок	360
Текст: КИТАЙСКИЯТ ТЕАТЪР ИЛИ — ЗА ВЪОБРАЖЕНИЕТО	360
Граматика: Сказуемо определение	375

ПЪРВИ УРОК

РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ

Международният туризъм, придобил особено значение в икономиката на почти всички страни в света, включва огромни маси хора, предизвиква изменение във всички сфери на общественно-икономическия живот. Интензивното изразходване на работна сила в съвременния производствен процес изисква повече време за разтоварване и почивка. Като форма на "почивката" съвременният туризъм обхваща все по-широки слоеве от населението и става една от основните дейности през свободното време. Същевременно, заедно с възникване необходимостта от туризъм, се развиват и социално-икономическите предпоставки за осъществяване на тази необходимост, създават се навиците за пътуване и почивка.

По темпове на развитие стопанският туризъм у нас върви по възходяща линия, като изпреварва средния ръст на туризма в Европа. Днес красивите природни, културни и исторически забележителности на България са достъпни за милиони български и чуждестранни туристи. Създадените модерни курортни комплекси и другите съоръжения за отдих и почивка са дело на многобройни колективи талантиливи архитекти, инженери и строители, които, заедно със специализирания обслужващ туристически персонал от икономисти, хотелиери,

ресторантьори, екскурзоводи и др., отчитат своите високи резултати в развитието на един от най-младите перспективни отрасли на нашата икономика, т. нар. "индустрия на отбиха".

Постоянно увеличаващият се брой туристи и подчертаният интерес към страната се дължи на благоприятните туристически ресурси (природогеографски и културно-исторически), които са основа за израстването на България в страна на големия туризъм. Изградената материално-техническа база на туризма е на съвременно архитектурно ниво и отговаря на изискванията на туристическото търсене.

Туризмът се превърна в могъщо движение. Нуждата от почивка и стремежът на народите от цял свят към взаимно опознаване и разбиране са главните двигатели за неговото развитие. Особено бърз е неговият растеж през последното десетилетие, което се характеризира с бурния технически прогрес и общия икономически напредък на народите. От удоволствие и привилегия за малка група хора, международният туризъм се превърна в насъщна необходимост за милиони хора, средство за отбих и възстановяване на тяхната работоспособност.

Днес в Европа няма страна, която да не развива в една или друга степен международния туризъм.

Балканската област през последното десетилетие заема значителен дял от световния и европейския туризъм.

Част от туристическия поток към Балканите се насочва към България, привлечен от топлото море, ласкавото слънце, пясъчните плажове, чистия въздух, красивите планини, лечебните минерални извори, паметниците на древни цивилизации.

По нашето Черноморие, разполагащо с прекрасна пясъчна

нивица, среднодневно слънчево греење повече от 8 часа, малки температурни амплитуди, слаба соленост на морската вода, са построени много хотели и мотели, съсредоточени главно в четирите курортни комплекса: “Златни пясъци” — 72 хотела с над 14 152 легла; “Св. Св. Константин и Елена” — 17 хотела с над 2209 легла; “Слънчев бряг” — 105 хотела с над 24 450 легла и “Албена” — 40 хотела с 20 264 легла. Системата на международния туризъм у нас разполага на Черноморието с 61 677 легла в хотели, мотели и бунгала, с около 70 хил. места на кампиране и над 100 хил. легла в частни квартири.

Бързо развитие през последните години се отбелязва и при планинския туризъм. Построени са 14 планински хотела с общо около 2000 легла: в “Пампорово” — 6 хотела с 900 легла; в “Боровец” — 5 хотела с 580 легла; на “Витоша” — 3 хотела с 490 легла.

Широко развитие бележи и балнеоложкият туризъм. В България са проучени и каптирани повече от 500 минерални извора. В известните балнеолечебни центрове Баня, Кюстендил, Хисаря, Велинград, Сандански, Поморие и др. са осигурени разнообразни процедури за лечение — водна терапия, калолечение, климатолечение, масаж, диетично хранене, лечебна физкултура и пр. Освен споменатите курорти перспективни са комплексните центрове “Св. Св. Константин и Елена”, “Интернационал” в “Златни пясъци” и др., съчетаващи балнеолечението с климатолечение и различни процедури.

Голяма част от индивидуалните туристи, посещаващи България, са автотуристи. Поради това се полагат големи грижи за разширяване кръга на предлаганите услуги — крайпътни обекти, бензиностанции, сервиси, пътна помощ, улеснения за

ползуването на нефтопродукти и др.

Развива се и конгресният туризъм. Само през миналата година у нас са се състояли над 250 конгресни прояви. Полагат се непрестанни грижи за подобряване материалната база и организацията на този вид туризъм.

Не малък дял в общия баланс на международния туризъм заемат пътуванията на български граждани в чужбина.

Международният и вътрешен туризъм, като един от младите отрасли на народното стопанство на България, се характеризира с висока икономическа ефективност.

Бързите темпове за развитие на международния туризъм у нас доведоха през последните 10-15 години до възникването на редица нови, характерни моменти в туристическите взаимоотношения на България с много страни от всички континенти. Това наложи подписването на редица международни документи, регулиращи тези взаимоотношения. В основата си те се базират на взаимния интерес и изгода и целят разширяването на обмена на туристи, усъвършенстване структурата на туризма, развитието на материално-техническата база, повишаване ефективността от туризма и др.

За регламентирането на големия брой икономически, социални, правни и други взаимоотношения между отделните туристически органи и организации в света са създадени редица международни организации.

За постигане на ускорено развитие на международния туризъм у нас се преминава към по-бързото усвояване на интензивните туристически фактори, на базата на неговото комплексно развитие с непрекъснато разширяване и усъвършенстване структурата на туристическите услуги —

хотел, храна, транспорт, медицински, комунално-битови, телефоннотелеграфни, спортни и др.

Освен новото строителство, основни направления в развитието на базата ще бъдат реконструкцията и модернизацията на изградените вече зони и отделни обекти за международен и вътрешен туризъм.

Ще се пристъпи и към цялостното обновяване на изградените вече зони и курортни райони за отдих и туризъм. За целта се предвижда допълнително създаване на съвременна търговска мрежа, атракционни заведения, открити и закрити плувни басейни, спортни площадки и съоръжения, зали за забавни игри и др., с което ще се разнообрази престоят на туристите и ще се постигне по-пълно задоволяване на различните им интереси.

Думи и изрази

икономика ж.	经济; 经济学
интензивен, -вна	紧张的, 强化的; 精耕细作的, 集约的
интензивен труд	紧张的劳动
интензивно земеделие	集约农业, 细耕农业
изразходвам	消费, 消耗; 花, 用
изисквам (изискам)	要求; 需要
слой м.	层; 层次; 阶层
слой прах	一层灰土
обществен слой	社会阶层
висши слоеве в обществото	(社会的) 上层人士
възходящ, -а	上升的, 升起的, 升高的
възходяща интонация	升调

изпрева̀вам (изпрева̀ря, -иш)
ръст м.

висо̀к (нисъ̀к) на ръст
достъ̀пен, -пна

достъ̀пни цени
куро̀ртен, -тна

куро̀ртен сезо̀н
колекти́в м.

талантли́в, -а

архите́кт м.

обслу̀жващ, -а

икономи́ст м.

хотелие́р м.

рестора̀нтбо̀р м.

екскурзо̀вод м.

перспекти́вен, -вна

перспекти́вен пла̀н

дъ̀лжа̀ се, -иш се

природо̀геогра̀фски, -а

привиле́гия ж.

на̀същен, -шна

на̀същни интере́си
работоспо̀собност ж.

на̀сочвам се (на̀соча се, -иш се)

ла̀ска̀в, -а

и́вица ж.

追过, 赶过, 超过

身高; 身长; 增加, 增大, 增长
个子高(个子矮)

大众可享受的, 可以享用的; 可
通行的, 可达到的

不贵的价格, 买得起的价格
疗养区的, 疗养地的, 度假地的
度假季节, 疗养季节

全体人员, 团体, 集体

天才的, 有才能的, 有才干的

建筑师, 建筑学家

服务的

经济学家; 经济专家; 经济师

旅馆老板; 旅馆的管理者

饭馆(餐厅)老板

导游

前景的, 远景的; 前景好的, 有前
途的

远景计划

由于, 归功于

自然地理的

优先权, 优待, 特权

迫切的, 绝对必要的

切身利益

工作能力

朝……方向走去, 往……去

亲昵的, 亲切的; 令人舒服的, 温
和的

带(子), 条, 条纹

амплитуда ж.

мотел м.

бунгало ср.

кампирам

белѐжа, -иш

белѐжа с червено дѐн в
календара

белѐжа успѐхи (напрѐдѣк)
в свѐето развитиѐ

балнеолѐжки, -а

процедѹра ж.

сѣдебна процедурa

по кратката процедурa

терапия ж.

кадолѐчениѐ ср.

климатолѐчениѐ ср.

индивидуален, -лна

индивидуален слѹчай

автотурист м.

полaгам (полoжа, -иш)

полaгам грижа

полaгам клѣтва

полaгам оснoви

幅, 振幅; 幅度

(附有停车场设备的)汽车游客
旅馆

(有游廊的)平房; (度假地的)小
木屋

野营, 露营

做记号, 标出; 记下; 标志着, 达
到……程度

用红笔在日历上标出日期

在发展中取得成就(进步)

矿泉治疗的, 浴疗的

(治疗)手续, 处置, 疗法; 手续,
程序

诉讼程序

很快地(不走形式地)

治疗; 疗法; 治疗学, 内科学; (医
院)的内科

泥浴疗法, 泥浴治疗

气候疗法, 水土疗法

个人的, 个性的, 独特的; 个体
的; 单个的

个别情况

(乘)汽车旅游者

放置, 摆

关心

宣誓

奠基

крайпътен, -тна	路边的, 路旁的
бензиностанция ж.	汽油加油站
сервиз м.	修理部, 修理店; 一套餐具(茶具、咖啡具)
сервиз за чай	茶具
порцеланов сервиз	瓷餐具(或茶具、咖啡具等)
улеснение ср.	简单化, 简易
полз(у)вам	用, 使用, 应用, 利用
баланс м.	平衡, 均衡; 平衡表; 对比, 差额
активен (пасивен) баланс	出超, 顺差(入超, 逆差)
ефективност ж.	效率, 效力
взаимоотношение ср.	相互关系, 彼此关系
документ м.	(证明)文件, 证件, 凭证, 单据; 文献
нося документите у себе си	带着证件
фалшифицирам документ	伪造证件
изгода ж.	利益, 收益, 益处, 好处
извличам изгода от нещо	从……得到好处
Това е в твоя изгода.	这对你有好处。
целя, -иш	坚决追求, 渴望达到, 目的在于
Какво цели той с това?	他这么做的目的是什么?
структура ж.	构造, 结构, 机构, 构成
технически, -а	技术的, 技术上的; 技术性的, 辅助的
технически култури	经济作物, 技术作物
по технически причини	由于技术性的原因
повишавам (повиша, -иш)	提高, 使升高; 提升
повишавам жизненото равнище	提高生活水平